

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 785

van **ANN DE MARTELAER**

datum: 14 juni 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Kind en Gezin - Vernieuwd Kind- en Zwangerschapsboekje

Sinds 1 juni jl. verdeelt Kind en Gezin een nieuw Kindboekje. En ook het Zwangerschapsboekje zit in een nieuw jasje.

Beide boekjes zijn voor (toekomstige) ouders heel belangrijk. Naast de mogelijkheid om alle gegevens over de groei en ontwikkeling van de baby bij te houden, staan er ook veel nuttige informatie en tips in. En dat alles op een heel toegankelijke manier. De boekjes zijn ook een wegwijzer naar externe partners.

De Kindboekjes zelf bestaan bijna 100 jaar. Ze zijn zeer bekend bij alle leeftijden.

1. Hoe werd er te werk gegaan bij de inhoudelijke samenstelling van de boekjes? Gebeurde dat volledig intern? Of werd er ook samengewerkt met externe organisaties? Zo ja, welke, en op welke manier gebeurde dat?
2.
 - a) Wat is de kostprijs van de boekjes? Graag opgesplitst in ontwikkelingskosten, lay-out, druk, publiciteits-/reclamekosten.
 - b) Graag ook het aantal exemplaren, per boekje. Kan de minister ook informatie geven over de vooropgestelde oplage per kalenderjaar?
3. Hoe wordt het Kindboekje en het Zwangerschapsboekje verspreid? Enkel via Kind en Gezin of ook via andere partners (bijvoorbeeld zelfstandige vroedvrouwen, ziekenhuizen, gynaecologen)? Graag per boekje de verschillende kanalen.

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 785 van 14 juni 2023

van **ANN DE MARTELAER**

1. Het nieuwe zwangerschaps- en kindboekje kwam er na gebruikersonderzoek bij (aanstaande) ouders door IndiVille. Een representatieve groep van 500 ouders werd via kwantitatief onderzoek bevraagd. Een groep kwetsbare ouders werd bijkomend bevraagd via focusgroepen.

Wat zijn bevindingen van (aanstaande) ouders over de 'oude' boekjes ?

1. Informatief

- Ouders lezen niet in de boekjes
- Ouders zoeken vooral informatie online
- Familie en vrienden zijn een belangrijke bron van info
- Relevantie van de boekjes daalt vanaf het tweede kind
- Het is een houvast en bevestiging voor kwetsbare gezinnen
- Kindboekje wordt vooral gebruikt voor meten, wegen en vaccinatie

2. Functioneel

- Te veel tekst, weinig illustratief
- Moeilijk om info te vinden in de boekjes
- Niet aantrekkelijk, oude look-and-feel
- Gebruikt als map om losse documenten in op te bergen

3. Emotioneel

- Oppervlakkige relatie met de boekjes momenteel (heen-en-weer en beperkte emotionele waarde)
- Het functionele element creëert net de emotionele waarde

Daarnaast werd er ook een gebruikersonderzoek gedaan bij zorgverleners door Accenture Song. Er werd één fysieke en drie virtuele workshops georganiseerd.

Wat zijn de bevindingen van professionelen over de 'oude' boekjes?

1. Informatief

- Graag zo accuraat mogelijke informatie opnemen om de boekjes als hulpmiddel te gebruiken tijdens het brengen van de meest essentiële boodschappen
- Toelichten van contactmomenten, vaccinaties en dienstverlening van Kind en Gezin
- Meer aandacht nodig voor mentale gezondheid van ouders

2. Functioneel

- Mama's medisch profiel en de attesten in zwangerschapsboekje zijn onmisbaar
- Invulbladen voor de opvolging van het kind worden het vaakste gebruikt
- Te veel tekst, weinig illustratief
- Niet inclusief genoeg
- Te ingewikkelde en formele taal
- Niet aantrekkelijk, oude look-and-feel

3. Emotioneel

De emotionele band die zorgverleners met het kindboekje en zwangerschapsboekje hebben, is zeer uiteenlopend en afhankelijk van verschillende factoren zoals het belang dat men hecht aan niet-digitale communicatie met collega-zorgverleners.

Met deze bevindingen werd er aan de slag gegaan in werkgroepen met zorgverstrekkers via begeleiding door Accenture Song. Vertegenwoordigers vanuit diverse organisaties werden hiervoor uitgenodigd: Expertisecentra Kraamzorg, departement Zorg, VVOG, VVK, Domus Medica, VBOV, Zorggezind en diensten voor gezinszorg, Vlaams Patiëntenplatform, Gezinsbond, Diabetesliga, Bicap vanuit de beroepsorganisatie voor kinesitherapeuten, Gezond Leven, Gezonde Mond en Vlaams Instituut Mondgezondheid, medewerkers van Opgroeien, consultatiebureauartsen Kind en Gezin, ...

Het nieuwe zwangerschaps- en kindboekje is het resultaat van deze oefening. Beide boekjes werden vooraf aan professionelen voorgelegd via survey en getest bij gebruikers vóór publicatie.

Medewerkers van Kind en Gezin en vertegenwoordigers van beroepsorganisaties voor kinderartsen en huisartsen uitten positieve commentaar op de bevattelijke inhoud, de visuele stijl, de overzichtelijkheid via tabbladen.

2a.

- Kostprijs onderzoek gebruik kindboekje: € 30.371
- Ontwikkelkosten kindboekje, zwangerschapsboekje (en flip en scan): €141.094,50
De ontwikkeling van de boekjes gebeurde in een pakket en kan niet uitgesplitst worden per drager.
- Ontwikkeling inclusief projectbegeleiding, onderzoek en usertesten
- Kostprijs inclusief afbeeldingen (€ 30K). Het agentschap Opgroeien heeft de volledige eigenaarsrechten op deze afbeeldingen zodat die ook gebruikt kunnen worden in andere dragers, bijvoorbeeld in andere brochures en op de website kindengezin.be
- Drukkosten oplage 2023:
€ 50.608,91 euro (excl. 6% btw) voor 65.000 kindboekjes
€ 63.184,29 euro (excl. 6% btw) voor 65.000 zwangerschapsboekjes
- PR en reclamekosten: € 0
PR werd opgenomen door de woordvoerder van Opgroeien.

2b. In 2022 werden in totaal 77.900 kindboekjes en 70.450 zwangerschapsboekjes besteld door medewerkers van Kind en Gezin en externe partners.

3. Het nieuwe zwangerschapsboekje bestaat uit een informatief deel ('zwangerschapsboekje') en een deel voor registratie van medische gegevens ('Opvolging zwangerschap en geboorte' en 'opvolging na de geboorte' bij een meerling). De procedure voor de bestelling en de verdeling van het nieuwe zwangerschapsboekje wijzigt niet. De nieuwe exemplaren kunnen besteld worden door vroedvrouwen, gynaecologen en huisartsen via www.kindengezin.be, onder brochures en via [publicaties Vlaanderen](#).

Het nieuwe kindboekje is een instrument voor de preventieve opvolging en voor de opvolging van de gezondheid van het kind. Meer dan in het verleden ondersteunt het kindboekje het gezinstraject bij Kind en Gezin. Het motiveert ouders om extra vragen

te stellen of de opvolging van hun kind zelf te noteren. Het is het heen-en-weerboekje tussen ouders en zorgverleners en kan door beiden worden ingevuld.

Het kindboekje wordt aan de aanstaande ouders overhandigd door de medewerkers van Kind en Gezin bij het startgesprek in het derde trimester van de zwangerschap. De implementatie van dit contact wordt nog volop uitgerold. Daarom vraagt Kind en Gezin aan de zorgactoren uit de kraamkliniek om het kindboekje te overhandigen aan de ouders als ze dit nog niet kregen tijdens de zwangerschap. Zo kunnen ouders en zorgactoren onmiddellijk na de geboorte het kindboekje gebruiken. Ondersteunend is er een affiche beschikbaar.

Lokale teams hebben zicht op het aantal startgesprekken. Daarom verloopt de bestelling van het kindboekje via het lokale team van Kind en Gezin. Zo kunnen lokale verschillen in het brengen van het startgesprek en dus het overhandigen van het kindboekje aan aanstaande ouders, worden opgevangen.

Opgroeien zal ook bekijken hoe de verdeling van het kindboekje samen met de eerstelijnsvroedvrouwen kan verbeteren. Ook zij kunnen exemplaren bestellen via het lokale team.